

A Magyarországra irányuló illegális migráció trendjei 2008-2023 között

SZÉP Ferenc¹

Rendőrtisztként megkezdett tudományos munkásságom egyik fontos eredményét kívánom bemutatni. A tanulmány azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy miképpen jelentek meg és milyen módon alakultak az illegális migráció trendjei Magyarországon 2008 és 2023 között, összevetve ugyanezen időszakban a szlovén, osztrák és szlovák elfogások abszolút esetszámaival. A tiltott határátlépés (THS) rögzítésének módjában 2016-tól jelentős változások következtek be, új hatósági intézkedéseket alakítottak ki, a kutatásom lényege az erre való koncentráció volt. A kutatási feladatok eredményes végrehajtása érdekében szükségessé vált a hazai és külföldi illegális migrációs adatbázisokból a vizsgált időszakra vonatkozó statisztikai adatok lekérdezése. Kellő részletességgel végezhettem az elemzést és értékelést, amelyek alapján megfogalmazhattam következtetéseimet. Mivel egy személy többször is megkísérelhet illegálisan belépni az államhatár több pontján, a tiltott határátlépést elkövető személyek valódi száma nem egyenlő az intézkedés alá vont személyek számával. A tiltott határátlépéssel kapcsolatos adatok korrigálására új számítási módot hoztam létre, amely megmutatja – a valósághoz közelebb állón – az intézkedés alá vont személyek számát, valamint az „új” tiltotthatárátlépés-számítást „ismertté vált jogszerűtlen határátlépésként” határoztam meg. A valósághűbb adatokat ábrákon hasonlítottam össze az eltérések kimutatása érdekében. Az általam létrehozott „megoldási képlet” a vizsgált időszakon túl 2024-ben is helytálló, hiszen az adatok még jelenleg sem pontosak.

Kulcsszavak: illegális migráció, tiltott határátlépés, hatósági intézkedések, határrendészet, hatékonyság

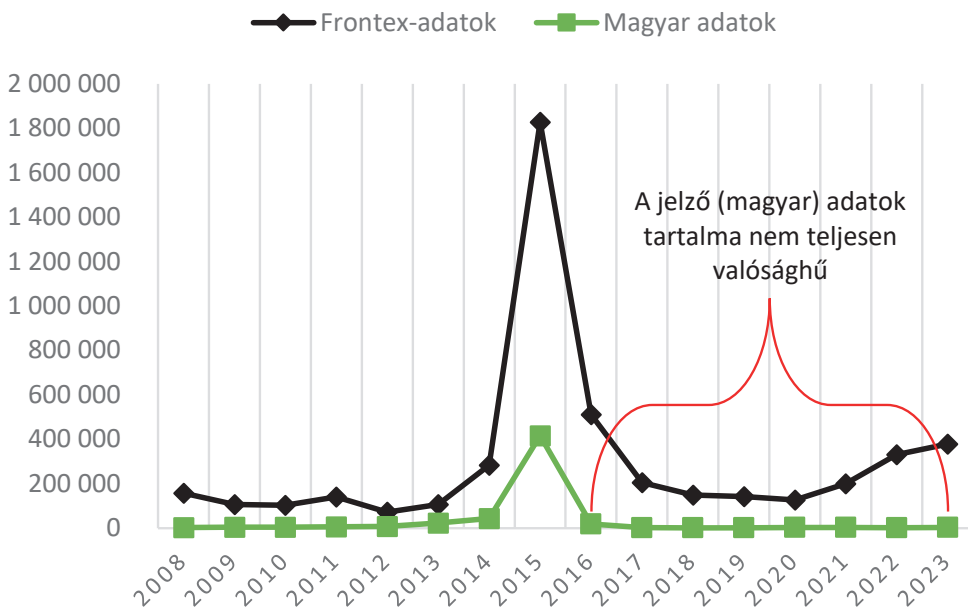
Bevezetés

A tanulmányban közzétett megállapításaim a rendőrség adatbázisain alapulnak, s azok feldolgozása, valamint az elemző-értékelő munka eredményeit mutatják. Igyekszem rávilágítani a tiltott határátlépést elkövetők számának tényleges alakulására. Szlovénia, Ausztria, Szlovákia és Magyarország illegális migrációs trendjeit vetem össze, célom a különbözőségek és azok okaiknak feltárása.

¹ Rendőr őrnagy, határrendészeti osztályvezető, Határrendészeti Kirendeltség, Biharugra; doktori hallgató, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola, e-mail: szepf@bekes.police.hu

A trendek jellemzői a 2008-tól induló időszakra vonatkozóan

A könnyebb áttekinthetőség érdekében grafikonon ábrázoltam a European Border and Coast Guard Agency (Frontex, Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség) jelentéseiben és az Országos Rendőr-főkapitányság Határrendészeti Statisztikai Ki-mutatásokban (ORFK HSK) hivatalosan megjelentetett „zöldhatáros” THS-érté-keket (1. ábra). A hazai trendeket megvizsgálva, a magyar határrendészeti szervek a 2008 és 2011 közötti időszakban a schengeni területre irányuló illegális migráci-ónak mintegy 2–5%-ával szembesültem. A 2010-es év első félévéig némi emelkedés volt látható, amely 2011. év végéig 3% alá csökkent. A 2012-ben bekövetkezett vál-tozások hatására a „Schengenbe” bejutni szándékozó, tiltott határátlépést elkövetők legalább egytizedét Magyarország külső határain fogták el. Az emelkedés 2013-ban nem állt meg, sőt, a második negyedévben Nyugat-Európába tartók közel fele (43,3%) Magyarország külső határain kísérelte meg a bejutást. A próbálkozások száma az év végére nagymértékben csökkent, olyannyira, hogy 2014 elején már az 5%-ot sem érte el. Az újabb emelkedésre azonban nem kellett sokat várni, 2014 végén már el-érte a 36,1%-ot. 2015-ben ez az érték csaknem megkétszereződött (62,5%).²

1. ábra: „Zöldhatáros” tiltott határátlépés alakulása a schengeni térségben, 2008–2023 között (fő)

Forrás: Frontex és ORFK HSK adatbázis alapján a szerző szerkesztése

² RITECZ–SALLAI 2016: 69.

Az adatok elemzése és értékelése során elérkeztem arra a pontra, hogy kijelentsem, amennyiben a fenti gondolatmenetet folytatva elemzem tovább az adatokat, akkor kizárólag a tiltott határátlépés esetszámait vetem össze a Frontex-adatokkal, ezzel teljesen eltávolodva a valóságtól. Ebben az esetben az adatok így alakulnak: 2016: 3,73%; 2017: 1,34%; 2018: 0,96%; 2019: 1,25%; 2020: 2,43%; 2021: 1,62%; 2022: 0,64%, 2023: 0,92%. A számok valóságtartalmával kapcsolatban keletkezett bizonytalanságomat kiválóan tükrözik a Frontex által publikált nyilvános adatok is, amelyek 2020-tól döbbenetes fordulatot vettek (lásd 1. számú melléklet). A fordulatot semmilyen gazdasági, politikai, természeti hatás nem idézte elő, de akkor mi lehetett a számok mögött? Magyarországon, a szerb–magyar határszakaszon 2016-tól az illegális migrációval összefüggő jogellenes cselekmények – kiemelten a tiltott határátlépés – rögzítésének módjában jelentős változások következtek be, mégpedig új hatósági intézkedéseket alakítottak ki, amelyek nagymértékben átalakították a statisztikát. Azért tartom fontosnak felhívni a figyelmet a kategóriák változására, mert az országos statisztikáknál (lásd 2. ábra) is egyértelműen látszik az adatok rendellenessége.

A fenti információknál is beszédesebbek azok a határrendészeti statisztikák, amelyek a Magyarország államhatárát jogszerűtlenül átlépő irreguláris migránsok adatait rögzítik. A tanulmány folytatása előtt, az „illegális határátlépéshez”³ kapcsolódó hatósági intézkedések egyes tartalmi elemeinek fogalm meghatározására szeretnék kitérni. A megakadályozásról mint új hatósági intézkedésről (2016-tól a rendőrségi statisztikában) abban az esetben beszélünk, ha a tiltott határátlépést tervező személy még Ideiglenes Biztonsági Határátlépési Zóna (IBH) szerb államhatár felőli oldalán tartózkodik, de rendőri intézkedés (felszólítás) hatására szándékától eláll, vagy azt a látszatot kelti. A rendőri felszólítás egyértelmű célja, hogy a személy távolodjon el az államhatártól, ezzel megelőzve a jogellenes átlépés megkísérlését. Itt nyomatékosítom, hogy minden tiltott határátlépést tervező személlyel szembeni felszólítás új esetszámnak (intézkedésnek) minősül, vagyis egy-egy szám mögött többször is azonos személy feltételezhető, ezzel lényegesen megnövelve a statisztikai adatok értékét, amelyek egyértelműen a rendőri intézkedések számát mutatják, nem pedig a tiltott határátlépést elkövetők számát. A tiltott határátlépés akkor valósul meg, ha a személy a szándékától nem áll el, és (valahol, valamikor) sikerül az államhatárt engedély nélkül vagy meg nem engedett módon átlépni vagy azt megkísérelni. Az „illegális határátlépések” – a megakadályozás (felszólítás) kivételével – magukban foglalják az államhatár jogellenes átlépésének különböző módon minősülő kategóriáit, valamint a feltartóztatást követő átkísérést, amelyek csak terminológiájukban térnek el a tiltott határátlépéstől, gyakorlati megvalósításuk tekintetében nincs különbség. A „klasszikus” tiltott határátlépés (THS-ként definiált szabálysértés) statisztikai szempontból való minősítésének és a rendőrségi statisztikai rendszerben

³ Az illegális határátlépés kifejezést gyűjtőfogalomként használom, amely magában foglalja a tiltott határátlépés szabálysértést és a hozzá tartozó hatósági intézkedéseket, valamint ezeken kívül a megakadályozást.

való rögzítésének feltétele az, hogy az intézkedés alá vont személlyel szemben tényleges rendőri intézkedést foganatosítsanak, továbbá vele szemben büntetőeljárás, illetve szabálysértési eljárás (feljelentés vagy feljelentés mellőzésével helyszíni bírság kiszabása, illetve szóbeli figyelmeztetés) történjen, vagy idegenrendészeti eljárást folytassanak le. A módosításokat követően a tiltott határátlépés módszere lehet a járművekben, szállítmányokban való megbújás, az átkelőhely-megkerülés az átkelőhelyek között „zöldhatáron”, az utóbbi lehet határzárrel védett vagy nem védett szakasz. Az említett hatósági intézkedéseknél, az irreguláris migránsok esetében a tényleges tiltott határátlépés megtörtént, azonban a továbbjutás megakadályozása sikeres volt. A fentiekben leírtaknak megfelelően nemcsak a megakadályozás esetében történik adatorzulás, hanem a tiltott határátlépésnél is, mivel egy irreguláris migráns több alkalommal azonos vagy különböző elkövetési módszerekkel próbálkozhat átjutni az államhatáron, így egy főre több esetszám is eshet, legtöbbször „egyszerűsített eljárás”⁴ keretében a tiltott határátlépést elkövető személyt visszakísérjük. Ezen állítást több általam készített interjúval is alá tudom támasztani.

A „klasszikus” tiltott határátlépés számai már nem jelzik objektíven a személyek létszámadatait, ezért lenne szükséges átfogó jelleggel elemezni a fent felsorolt trendeket. Az általam közölt kutatási adatok eredetileg úgy értelmezhetők, hogy minden eset külön főként kezelendő. A valóságban vélhetően azonban nem lehet pontosan meghatározni, hogy egy főt hány esetben tartóztattak fel, így célszerű a feltartóztatottak számát négygel vagy öttel elosztani (a kollégák tájékoztatása alapján egy fő általában négy-öt alkalommal próbálkozik Magyarországra jutással). Mivel a próbálkozások számának tényleges megítélése majdnem lehetetlen, nagy dilemmát okozott számomra, hogyan közöljem az adatokat. Ha minden esetet külön személynek számolok, akkor biztos, hogy nem a pontos értéket kapjuk a többszöri próbálkozás miatt. Ha azonban az esetszámokat egy vélt, illetve becsült számmal osztjuk, az sem lesz pontos, mivel nem lehet általánosítani, hogy egy fő hány esetben próbálkozik újra. Tűpontos adatok meghatározása – figyelemmel a gyakorlati tapasztalatokra – jelenleg lehetetlen.

A mélységi elfogásokban is változások történtek; a „feltartóztatott, majd IBH-kapun átkísért” minősítés kategóriában rögzíteni kell a mélységi, 8 km-en túli feltartóztatott, valamint a 8 km-en belül feltartóztatott irreguláris migránsok, illetve az intézkedések számát. Eljárásrend tekintetében a határjeltől számított 8 km-es sávon belül (a „tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet” idején a határjeltől számított 8 km-es sávon kívül) feltartóztatott, Magyarország területén jogellenesen tartózkodókat az államhatár rendjének védelmét biztosító létesítmény legközelebbi kapuján kell átkísérni.

A feltartóztatást és átkísérést mint (2016-tól bevezetett) új hatósági intézkedést az adatokból vélhetően tévesen, több esetben is alkalmazták, mint például a mély-

⁴ Az irreguláris migránssal szemben nem folytatnak idegenrendészeti eljárást, figyelemmel a megakadályozási, a feltartóztatási és az átkísérési szabályok bevezetésére.

ségből, közvetlenül IBH-n át- és megbújás esetében (2. és 3. számú mellékletben például a szerb–magyar államhatáron 2019-ben 128 tiltott határátlépést rögzítettek, ezzel szemben a megbújások száma 2 989 volt).

A mélységi elfogások eseteiben is szintén felmerül bennem a kérdés, hogy vajon hányszor fogjuk el ugyanazt a személyt? Ebben az esetben ugyanúgy nem lehet pontos válasz adni, mint a tiltott határátlépések vagy a 8 km-en belüli átkísérés esetében sem. Ha az alábbi sorokat végiggondoljuk, akkor vélhetően könnyebben érthető, hogy egy személy többszöri elfogása, legyen az akár tiltott határátlépés vagy átkísérés, lényegesen megnöveli a statisztikai adatainkat.

Az ORFK RFŐIG HRFŐO határrendészeti helyzetképeiben foglaltakra figyelemmel, a szerb–magyar határszakaszt érintő irreguláris migránsok⁵ volumenére vonatkozó adatok szemléltetésére az alábbi négy adattípust kell összegezni:

- megakadályozás;
- határátlépéssel kapcsolatos bűncselekmények;
- tiltott határátlépés szabálysértés;
- valamint feltartóztatás, majd az IBH-kapun átkísérés (8 km-en belül).

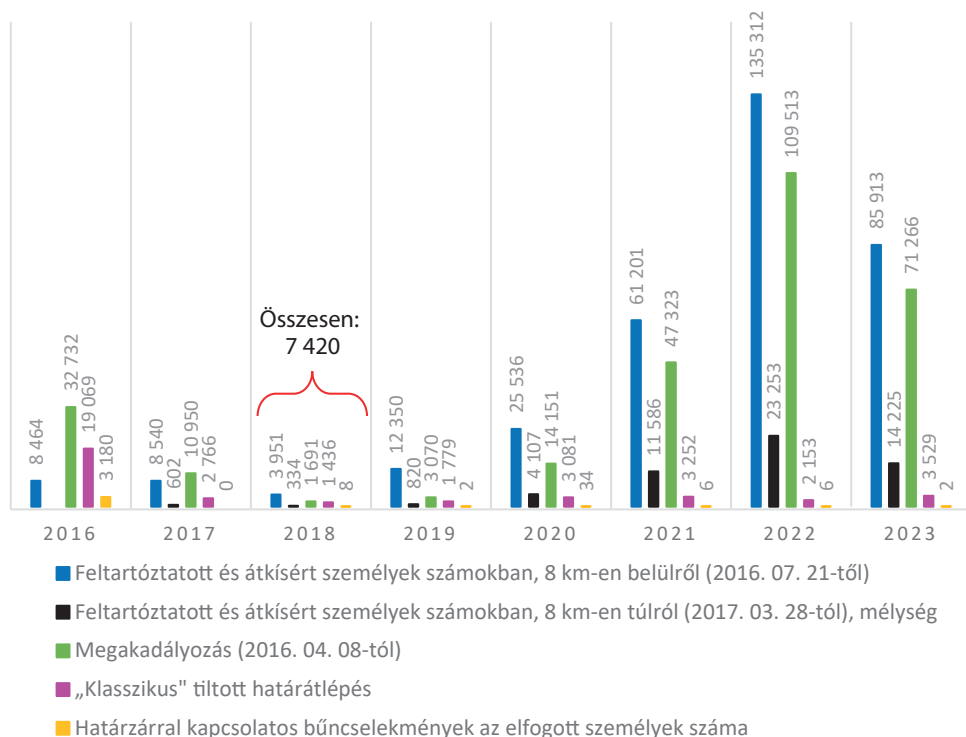
A részletesebb átláthatóság eredményeként az olvasó eldöntheti, hogy az újonnan kialakított hatósági intézkedések milyen mértékben mutatják be, vagy éppen torzítják az adatok értékét, ahogyan azt is, hogy mennyire volt indokolt azok bevezetése. Létrehozásuknak – véleményem szerint – van hasznos és hátrányos oldala is. Az előbbi az, hogy nagyobb mennyiségű adminisztratív munka nélkül, „egyszerűsített eljárás” keretében a tiltott határátlépést elkövető személy Magyarország területéről rövid időn belül átkísérhetővé válik az országhatáron túlra. Hátrányként ítélem meg, hogy az adatok nem az irreguláris migránsok számát, hanem a velük kapcsolatos rendőri intézkedések számát mutatja. A román–magyar államhatáron (IBH-val nem telepített határszakaszon) 2017 és 2023 közötti időszakban „magasabbak” a tiltott határátlépések elfogási számadatai, pedig erről szó sincs. Mindössze annyi van, hogy ezen a határszakaszon a „klasszikus modellnek” megfelelően rögzítik a tiltott határátlépést elkövetőket. A probléma az, hogy országos tekintetben nincs egységes eljárási rend. A kategorizálás (az új számítások miatt) több részre oszlik, bár egy részletgazdagabb kimutatással jobban kirajzolódhatnának az elkövetési módszerek, amelyeket gyakorlatilag az IBH kiépítésével mi magunk mesterségesen generáltunk, anomáliát idézve ezzel elő; sajnos az adatok értékének pontossága nem egyértelmű. Az állításomat a 2. és 3. ábra, illetve a 2. számú melléklet támasztja alá. Kutatómunkám során arra a következtetésre jutottam, hogy a reálisabbhoz közelebb álló, országosan egységes képet kaphatunk, ha az általam definiált képlet számítása szerint határozzuk meg a hazánk területén intézkedés alá vont irreguláris migránsok számát:

⁵ Ez nem azonos az ORFK hivatalos határrendészeti statisztikai kimutatásában szereplő illegális migrációhoz kapcsolódó jogellenes cselekmények elkövetőivel.

$$\frac{\text{feltart. és átkísérés (összesen)}}{4} + \text{THS} + \text{határárral kapcs. bcs.}$$

\approx intézkedés alá vont irreguláris migránsok száma

Megvizsgálva az elméleti és a gyakorlati tapasztalatokat, az alábbi megállapításra jutottam. A 2018-as évben (lásd 2. ábra) elméletben 2515 „fő” irreguláris migránsal szemben történt intézkedés. A feltartóztatás és átkísérés (8 km-en belül és túl) $\frac{4285}{4} \approx 1071 \approx$ fő + tiltott határátlépés 1436 + határárral kapcsolatos bűncselekmények $8 \approx 2515$ fő, szemben a 7420 „fővel”. A számok azt mutatják, hogy a ténylegesen intézkedés alá vont irreguláris migránsok száma vélhetően jóval kevesebb, mint ami a jelenlegi statisztikákból kiolvasható. Joggal merülhet fel a kérdés, hogy ha a feltartóztatás és átkísérést négygel elosztjuk a feltételezhető újrapróbálkozások miatt, akkor miért nem tesszük ugyanezt a tiltott határátlépésnél vagy a határárral kapcsolatos bűncselekmények esetében? Az utóbb felsorolt két esetben a hatósági eljárási rend okán jóval kisebb az esély, hogy ismét próbálkozzanak, illetve a nagyságrendekkel alacsonyabb mérték miatt nem tartom indokoltnak az elosztást.

2. ábra: Az illegális migráció alakulása Magyarországon, 2016 és 2023 között (fő)

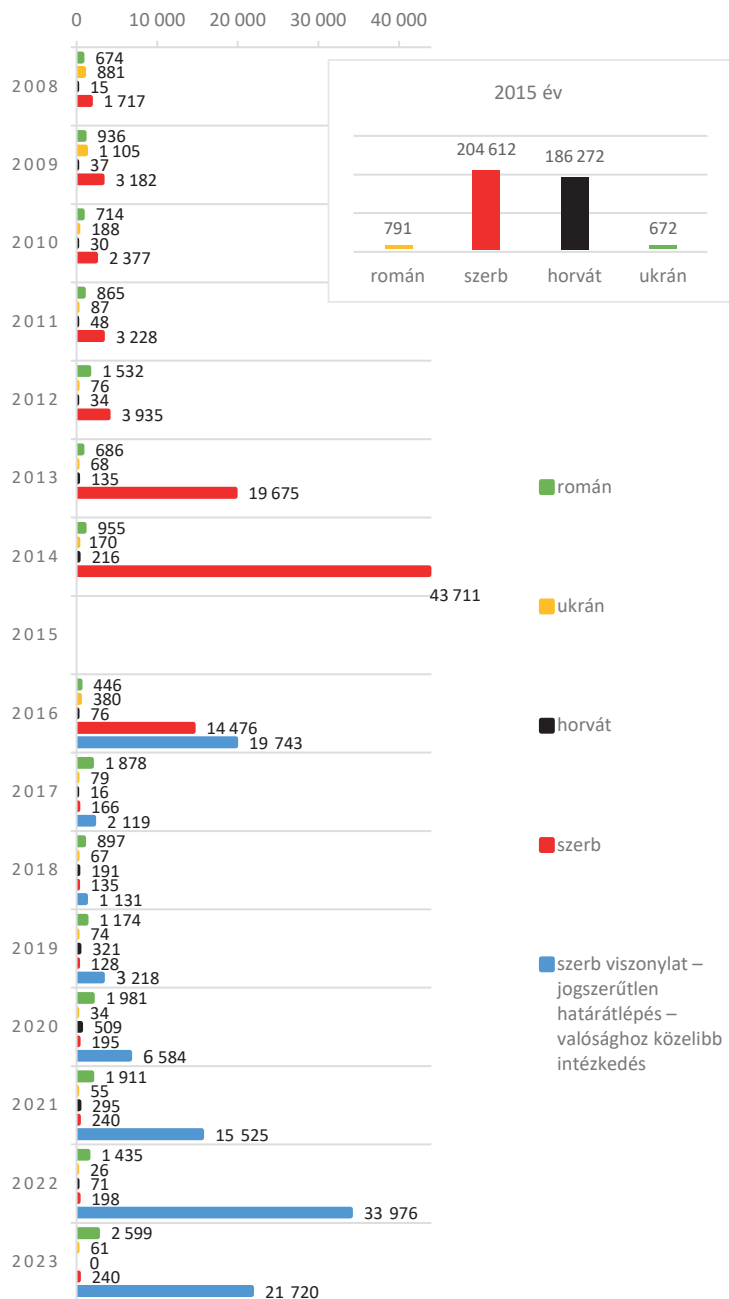
Forrás: ORFK HSK adatbázisa alapján a szerző szerkesztése

Az Ideiglenes Biztonsági Határzár kiépítését követően kialakult helyzetet bemutató 2. ábrán jól látható, hogy az első időszakban a megakadályozások (hatósági intézkedés szerint) száma igen jó mutatókat hozott. A magas esetszámhoz nagymértékben hozzájárult, hogy az irreguláris migránsok, valamint az embercsempészek még nem ismerték fel az IBH gyengeségeit, azonban ez az időszak nem tartott sokáig. A számok emelkedésének több oka is lehet. Az egyik, hogy érdemben nem sikerült megakadályozni a tiltott határátlépést. A másik az elkövetési módok minőségbeli változásaiban keresendő, adattorzulásokat előidézve. Például amikor az irreguláris migránsok felismerték a határzár „gyenge pontjait”, 2017–2019 közötti időintervallumban, az adatok alapján csökkent a tiltott határátlépések száma (rózsaszínnel jelölve), a 8 km-en belüli elfogás, sőt a 8 km-en túli elfogások száma arányaiban viszont nőtt a tiltott határátlépésekhez képest. Ennek oka, mint már említettem, a tiltott határátlépést elkövetők a 8 kilométeres sávban és az ország mélységében feltartóztatott és átkísért személyeként kerültek a statisztikába. Itt meg kell jegyezni, hogy a 2. ábrán látható „klasszikus” tiltott határátlépések viszonylati adatokból adódnak össze, amelynek jelentős részét a román–magyar államhatáron fedték fel (lásd 2. számú melléklet). Ahogy az irreguláris migránsok és az embercsempészek egyre jobban kijátszották az IBH adottságait, az átjutások száma jelentősen megnövekedett, hiszen 2019-ben a 8 km-en belül feltartóztatott és átkísért személyek száma már elérte a 12 350 főt. Ahhoz képest, hogy a megakadályozások száma ekkor 3 070 volt, és csak 1 779 esetben történt felfedezett tiltott határátlépés, az IBH (akkor már) nem hozta meg a várt eredményt, a hatóságok nem reagáltak elég gyorsan az embercsempészés módszereinek változásaira. Ez a trend tovább folytatódott a 2020–2023 közötti években, viszont az illegális migrációs adatokban jelentős emelkedés vette kezdetét. Ennek okait egyrészt a kelet-mediterrán útvonalon keresztül érkezők számának növekedésében, másrészt az embercsempészmódszerek változatosságában, merészségük kiterjedésében kereshetjük. Sajnos az adatok arányaiban nem lettek jobbak, a hazai rendészeti ellenintézkedések nem hozták meg a várt eredményt. Hiába próbáltunk egyre inkább megújulni, leginkább az előerő hiányából adódóan nem jártunk teljes sikerrel. Tipikus példa erre, hogy az „illmigrinfős” riasztásokkal⁶ kapcsolatban az elfogások mintegy 30–40%-ban tekinthetők sikeresnek. A sikertelenség oka legtöbbször az, hogy már nincs küldhető egység, le vannak kötve a járőrök hasonló illegális migrációs intézkedésekkel.⁷

A 2. ábrából kiolvasható még, hogy a határzárrel kapcsolatos bűncselekmények száma a 2017-es évre drasztikusan lecsökkent, ennek hátterében az is állhat, hogy többek között a bíróságokra nagy terhet róttak az egyszerűsítést és gyorsítást szolgáló eljárások, valamint a büntetővégzés meghozatalára irányuló írásbeli eljárások, így a rendészeti intézkedések kerültek előtérbe.

⁶ A rendszer lényege, hogy különböző szervek egymás között információkat osztanak meg, többek között illegális migrációval kapcsolatban. A feltöltések azonnal megjelennek az ország összes vármegyei Tevékenység-irányítási Központjában, a szükséges rendészeti intézkedések megétele érdekében.

⁷ A riasztások hatékonyságának értékelését a havi vezetői munkaértekezlet határrendészetet érintő napirendi pontjában fejtették ki 2021-ben.

3. ábra: Az elfogott, tiltott határátlépést elkövetők számának viszonylati megoszlása, 2008–2023 (fő)

Megjegyzés: 2015 év adatait külön tüntettem fel, mert beillesztve azt a többi évet nem igazán lehetne vizuálisan értékelni.

Forrás: ORFK HSK adatbázisa alapján a szerző szerkesztése

A 3. ábra összefoglalóan mutatja, hogy alakult a tiltott határátlépések száma az egyes években 2008–2023 között a horvát–magyar, a szerb–magyar, a román–magyar és az ukrán–magyar határszakaszokon. Az ukrán–magyar határszakaszon a 2008–2009 közötti kiugrásoknak több összetevője van. Egyrészt az ukránok számára „megnyílt” a lehetőség, hogy egy szomszédos európai uniós államban (vagy azon áthaladva) a jobb megélhetés érdekében (legalább szezonális) munkát szerezzenek, sokszor a feketegazdaságban, elhagyva ezzel otthonukat. Ukrajna az illegális migrációban mint tranzitország vesz részt, ukrán állampolgárok az uniós országokba legálisan beutazva vállalnak munkát. Az embercsempészek gyorsan reagáltak erre, és segítséget nyújtottak a határon történő mielőbbi átjutásban. Másrészt az ukrán határszakaszon jellemzővé vált az afrikai (többségükben Marokkóból, Algériából, Tunéziából érkezők) és délnyugat-ázsiai országokból érkező illegális migránsok számának növekedése. Megjelenésüket meghatározta, hogy a moszkvai és a kijevi légi útvonalakon érkeztek. Az Ukrajna felől érkező illegális migrációs nyomás csökkenni látszott egyrészt a belső határokon a „totális” ellenőrzés megszűnéséből eredően szigorodó külső határellenőrzéseknek, valamint az Európai Unió következetes migrációs politikájának köszönhetően. Ekkor az illegális migrációt, illetve a migránsok számának növekedését már nemcsak az Európai Unió oldaláról tekintve, hanem Ukrajna szempontjából nézve is, a nemzetbiztonságot alapvetően veszélyeztető tényezők közé sorolhatjuk. Érdemes elgondolkozni azon a lehetőségen, hogy nem a határátkelőhelyek között jöttek be az irreguláris migránsok, hanem a határforgalom ellenőrzése során. Ezt a feltevést az is alátámasztja, hogy ezen időszakban megnövekedett az ukrán, moldáv állampolgárok által elkövetett közokirat-hamisítás bűncselekmények (magyar beléptető bélyegző lenyomatok hamisításának) száma, 2008-ban 286, 2009-ben 334, 2010-ben 578 esetben indult eljárás.⁸

A hivatalos határrendészeti statisztika alapján a román–magyar határszakaszon a csúcs év a 2012-es volt, majd 2017-től kezdődően a vizsgált évek mindegyikében – 2018, 2019 és 2022 kivételével – sikerült meghaladni a 2012-es adatokat. Számokban megjelenítve: míg 2008-ban 674 volt az elfogott tiltott határátlépést elkövetők száma, addig 2012-ben 1 532, 2017-ben már 1 878, 2020-ban 1 981, 2021-ben 1 911, 2023-ban már 2 599. A hazánkat elérő fontos illegális migrációs csatorna egyike, az úgynevezett klasszikus balkáni út, ami Szerbián át vezet, Belgrádon át, a másik Románián, Temesváron keresztül Magyarországra. 2012-ben ez a csatorna áttelődött a szerb–román határszakaszra, aminek oka többirányú. A növekedés okai döntően az arab tavaszként emlegetett észak-afrikai politikai, valamint a görög–macedón–szerb illegális migrációs útvonalakon bekövetkezett gazdasági, politikai történések közvetlen és közvetett hatásai voltak. A problémát fokozta a földközi-tengeri térségben megerősített határőrizeti jelenlét hatása, illetve a török–görög szárazföldi határ fizikai védelmi eszközökkel („kerítés”, jelzőrendszerek) történő megerősítése. Szerbiában az illegális migrációra 2012 novemberétől jelentős hatást gyakorolt a szerb

⁸ ORFK HSK, éves archív jelentésekből gyűjtött adatok (2008–2010).

rendészeti szervek célzott és összehangolt idegenrendészeti fellépése, amely a szerb–magyar határ közelében, elsősorban a Szabadkán várakozó irreguláris migránsok tekintetében volt megfigyelhető.⁹ A szerb–magyar határszakasz megerősített őrzésére reagálva a szerb–román határszakaszt átlépve, a magyar–román határszakaszon (a gyengébb határellenőrzésben reménykedve) kísérelték meg a schengeni térségbe való bejutást, ami hazánk romániai szakaszára is hatást gyakorolt.

A 2013 és 2016 közötti időszakban egyértelműen a szerb–magyar határszakasz jelentett extrém kitettséget (sőt már 2008-tól a szerb viszonylatú adatok a legmagasabbak): 2013-ban 19 675, 2014-ben 43 711, 2015-ben 204 612, majd 2016-ban 14 476 tiltott határátlépőt fogtak el. A „boom” tehát 2015-ben következett be, de ugyanez mondható el a horvát–magyar határszakasznál is: ez utóbbinál 2008-ban 15, 2014-ben 216, 2015-ben pedig már 186 272 személy követett el tiltott határátlépést (pontosabban: ilyen cselekmény miatt ennyi személyt lepleztek le/fogtak el). A közösségi média térnyerésének köszönhetően (a „tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet” időszakban az irreguláris migránsok kevésbé használták az embercsempészek szolgáltatásait a jogellenes határátlépések megvalósításához), a szerb–magyar határszakaszon 2015-ben kialakított határzár tényére gyorsan reagáltak az irreguláris migránsok, ennek hatására Szerbiából az illegális migrációs útvonal Horvátország irányába terelődött. Ezt a nyomást Horvátország nehezen bírta, „menekültpolitikájának” összeomlását követően államilag szervezett módon szállították az irreguláris migránsokat a horvát–magyar államhatárra. Magyarország a felgyülemlett tömegeket „átutaztatta” hazánkon keresztül. Az Ausztriába történő szervezett átszállítás biztosítása érdekében a Baranya Vármegyei Rendőr-főkapitányság és a Somogy Vármegyei Rendőr-főkapitányság rendőrei, kiegészülve a Határvadász Bevetési Osztály állományával a vármegyék területén lévő közúti és vasúti határátkelőhelyekre szállították, őrizték az irreguláris migránsokat, majd indították útnak az osztrák határ felé.¹⁰ Hazánk IBH kiépítésével 2015. október 16-án lezárta a horvát–magyar határszakaszt, lényegesen lecsökkentve a tiltott határátlépések számát.

Visszatérve Romániára, 2015-ben még nem számított igazán tranzitországnak. A Nyugat-Balkán-útvonal lezárásának hatását 2017-től számokban is érzékelték, ekkor ugyanis Szerbia felől nagyszámú irreguláris migráns érkezett. Ezt alátámasztja az is, hogy ezen időszakban, a határőrizeti feladatok folytonosságának fenntartása érdekében, a román határszakaszon lévő határrendészeti kirendeltségek is a rendőrség más helyi szerveitől, a vármegyei rendőr-főkapitányságoktól és a Készenléti Rendőrségtől kaptak megerősítő erőket. Az elfogási adatok 2018-tól 2019 októberéig nem voltak jelentősek. Ebben nagy szerepe volt a kelet-mediterrán útvonal viszonylag alacsony intenzitása, valamint annak hatása, hogy a nyugat-balkáni útvonalon fekvő országok nemzetközi rendőri együttműködések (Frontex, az EU egyes tagállamaival bilaterális közös határrendészeti műveletek) révén „lezárták” a mig-

⁹ Bács-Kiskun Vármegyei Rendőr-főkapitányság 2012: 3.

¹⁰ SZABÓ 2016: 84.

rációs folyosók egy részét. Ősszel azonban változás következett be. A Bosznia-Hercegovina – Horvátország – Szlovénia irány helyett, egyre nagyobb számban jelentek meg tiltott határátlépési szándékkal jellemzően harmadik országbeli állampolgárok a szerb és a román határszakaszokon. Az útvonalváltás igazolást nyert a tiltott határátlépést elkövetők telefonjaiból kinyert GPS-koordinátákkal megjelölt útvonalak elemzését-értékelését követően. Megjelenésükre a teljes román–magyar határszakaszon számítani lehetett, de a temesvári menekülttábor közelsége miatt a Nagylak, Battonya és Lőkösháza Határrendészeti Kirendeltség illetékességi területeihez tartozó határszakaszokon különösen. 2019 végétől az illegális migrációban már egyértelmű és erőteljes növekedés volt tapasztalható, ami 2020 tavaszáig tartott. A radikális visszaesés egyértelmű okai a Covid-19-világjárvány okozta megbetegedések megállítására tett, a határrendészetet és a határforgalmat is érintő, az emberek mozgási lehetőségeit korlátozó kormányzati intézkedések voltak. A szigorító intézkedések bevezetésével az államhatárunkon közlekedő embercsempészek mozgási lehetősége beszűkült. A kialakult helyzetre reagálva az irreguláris migránsok egyre inkább a tehergépjárműben megbújás módszerével próbálkoztak a schengeni területre jutni, ugyanis a járvány miatt bevezetett korlátozások nem érintették a nemzetközi árufuvarozást, a tehergépjármű-forgalom továbbra is jelentős maradt. Ez az elkövetési mód (a Covid-19-járványidőszakot követően is) a román szakaszon látványosan emelkedett 2019: 341, 2020: 968, 2021: 2 985, 2022: 4 412, 2023: 7 360. Elsősorban Nagylak közúti/Csanádpalota autópálya-határátkelőhelyekre, valamint kisebb mértékben Ártánd közúti/Nagykereki autópálya-határátkelőhelyekre, illetve Gyula közúti határátkelőhelyre volt jellemző. Itt fontos kiemelni, hogy az ORFK RFŐIG HRFŐO által publikált tiltott határátlépés szabálysértések számában (lásd 3. ábra) nem szerepel a járművekben történő megbújások száma, figyelemmel a magyar rendőrség által folytatott rendészeti gyakorlatra. A közúti határátkelőhelyeken a román féllel közösen felfedett (az útlevélkezelő által foganatosított, a határátlépésre jogosító útiokmány ellenőrzése előtt), a megbújás módszerével elkövetett tiltott határátlépést elkövetőkkel szemben – kétoldalú nemzetközi szerződés alapján – a román hatóság folytatja le az eljárási cselekményeket. A román–magyar határszakaszon, amennyiben a realisabb számokra vagyunk kíváncsiak, akkor a határátkelőhelyeken a járművekben történő megbújások és a „zöldhatáros” tiltott határátlépések számait kell összeadnunk, akkor az elfogott határátlépést elkövetők száma jóval magasabb lesz (2020-ban 2 949, 2021-ben 4 896, 2022-ben 5 847 és 2023-ban 9 959). 2023-ban román információkra támaszkodva azt láthattuk, hogy a román rendőrség egyre több olyan külföldi állampolgárt fogott el, vagy került a látókörébe, akik érvényes munkavállalási szerződéssel Romániában dolgoznak, de ezt a formalitást ugródeszkának használták ahhoz, hogy a román–magyar határon jogellenesen átjutva Nyugat-Európában keressenek munkát maguknak.¹¹

¹¹ Békés Vármegyei Rendőr-Főkapitányság 2020: 8; Békés Vármegyei Rendőr-Főkapitányság 2023: 7.

A 3. ábrán látható román határszakaszra vonatkozó növekedés mértéke nem teljesen valóságos, mivel a szerb határszakaszon 2016-tól már az új hatósági intézkedés szerint állapították meg a tiltott határátlépési esetszámot. Ez azt jelenti, hogy ha az ORFK által közzétett adatok alapján összeadjuk a szerb határszakaszon a tiltott határátlépés, a feltartóztatott és átkísért (8 km-en belül), valamint a határátlépéssel kapcsolatos bűncselekmények számát, akkor megkapjuk az irreguláris migránsokkal szemben történt intézkedések számát. 2016-ban 26 091, 2017-ben 7 979, 2018-ban 4 094, 2019-ben 12 480, 2020: 25 765, 2021: 61 447, 2022: 135 516, 2023: 86 155 eset.¹² A 2. ábra felett leírt számítási „képletet” tovább finomítva, a gyakorlati tapasztalatokhoz igazítva, annak érdekében, hogy a tiltott határátlépések számát, ne pedig az intézkedések számát kapjuk meg, az alábbi, szerencsésebb számítási mód alkalmazását tartom helyesnek (3. ábrán kék színnel jelölve).

$$\frac{\text{feltart. és átkísérés 8 km belül}}{4} + \text{THS} + \text{határátlépés kapcs. bcs.}$$

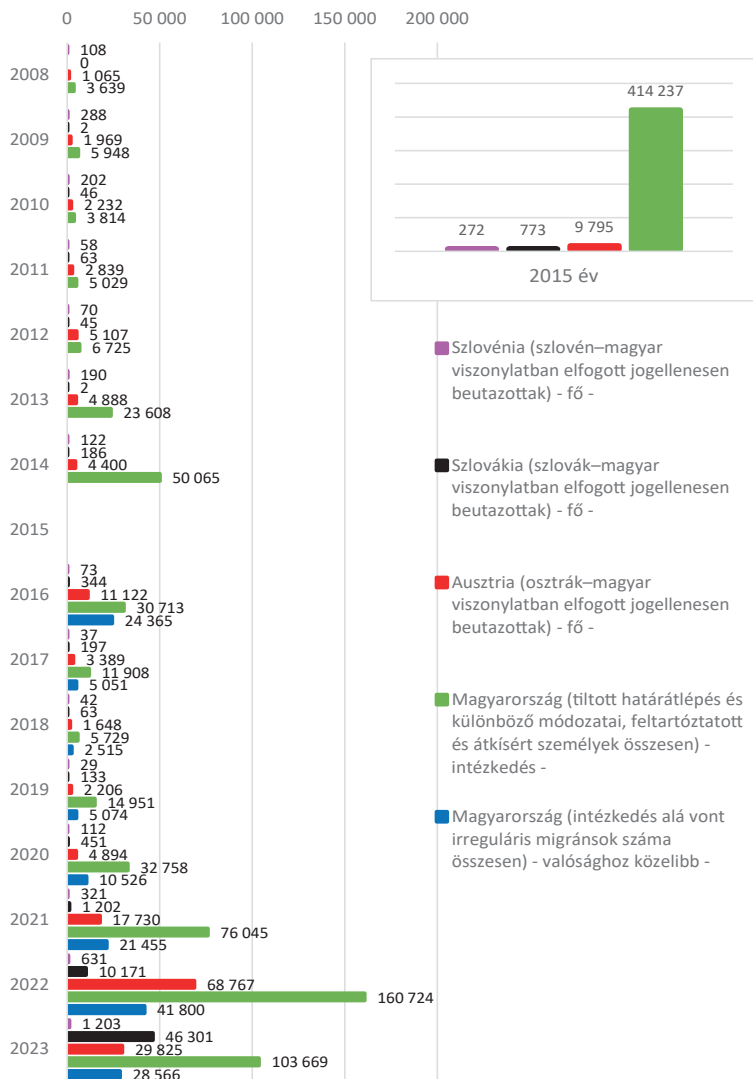
≈ ismertté vált jogszerűtlen határátlépés

A képlet tartalmi elemei között nem szerepel a 8 km-en túli feltartóztatás és átkísérés hatósági intézkedés, amit azért tartok indokoltnak kihagyni, mert ebben az esetben nem határozható meg teljes bizonyossággal, hogy mely határszakaszon történt az országhatár átlépése, ahogy az sem, hogy maga az átlépés legális vagy illegális módon következett-e be. Például, ha Szatymaz közelében az M5-ös autópályán mélységben fogják el az irreguláris migránst, kétséget kizáróan nem bizonyítható a tiltott határátlépés ténye és körülménye. Az „új” THS (ismertté vált jogszerűtlen határátlépés) meghatározásával a sokszorozódás fennállásának esélye csökkenthető. A fenti új számítás alapján is megállapítható, hogy az illegális migrációval kapcsolatos cselekmények fő helyszíne továbbra is a Magyarország és Szerbia között lévő határszakasz.

A határőrizeti feladatok hatékonyságának elemzése és értékelése

A 4. ábra tartalmi kialakításánál arra törekedtem, hogy a leglátványosabban vázoljam az irreguláris migránsokkal szembeni magyar rendőri intézkedések hatékonyságát, amit leginkább az osztrák–magyar határszakaszon az osztrákok által elfogott irreguláris migránsok száma mutat meg. Az ábra értelmezése során felhívnom a figyelmet, hogy a magyarországi adatoknál az intézkedések számáról, míg a szlovén, osztrák és szlovák adatok során az elfogott személyek számáról beszélhetünk.

¹² ORFK Hsk.

4. ábra: Szlovéniába, Ausztriába és Szlovákiába Magyarország felől, kiegészítve Magyarországra irányuló „irreguláris migránsok” összesen (2016-tól) éves bontásban, 2008–2023 közötti időszakban – a 2015-ös év adata részben elkülönítve

Megjegyzés: 2015. év tiltóhatárátlépés-adatait külön tüntettem fel, mert beillesztve a többi évet nem igazán lehetne vizuálisan értékelni. Egyéb források: Bundesministerium Für Inneres, 2008–2023; Ministerstvo Vnútra Sr., 2008–2023; Republika Slovenija Ministrstvo Za Notranje Zadeve, 2008–2023; ORFK Hsk 2023 éves jelentésekből gyűjtött adatok. Győr-Moson-Sopron Vármegyei Rendőr-Főkapitányság 2023. A statisztikai adat megnevezése eltérő a négy országban, lásd a táblázat jelmagyarázatát.

Forrás: RS MNZ, BMI, MV SR és ORFK HSK adatbázis alapján a szerző szerkesztése

A magyar rendőri erők teljesítményét mutatja a Magyarországon elfogott irreguláris migránsok „száma”, míg a „veszteségünket” a szlovén–magyar, osztrák–magyar és szlovák–magyar határszakaszon feltartóztatottak száma igazolja, ugyanis ők azok, akik kijátszottak minket. Az ábrán kék színnel jelölt érték kiszámítását a fent vázolt „1-es képlettel” számoltam. Az ábrán kirajzolódik, hogy a 2008–2011 közötti magyar összes elfogások 44%-át, 2012-ben 76%-át hozták osztrák oldalon (ez az ausztriai elfogások több mint 40%-át jelentette). Véleményem szerint – figyelemmel az ORFK határrendészeti statisztikai kimutatásban foglalt mélységi elfogások adataira 2008-ban: 6, 2009: 1, 2010: 483; 2011: 777, 2012: 1 147 fő – ez abból fakad, hogy a 2007-es teljes jogú schengeni csatlakozás, illetve a határország rendőrségbe integrálódását követően a magyar rendőrség nem fordított kellő figyelmet a mélységi ellenőrzésekre. Ezt a hiányosságot felismerve, 2011-től a vármegyei rendőr-főkapitányságok illetékességi területein fokozottan felmérték többek között az államhatár irányába, illetve irányából közlekedő személyszállító és tehervonatokat, a nagy forgalmú közutakat, az autópályákat, autótutak pihenőhelyeit, szállodákat, panziókat, a magánzállásokat és a folyókon átvezető hidakat egyaránt. A változás 2013-ban vált számokban is érzékelhetővé, ekkor az osztrák elfogások már csak 20% körül mozogtak a magyar elfogásokhoz képest. Ennek oka a magyar menekültpolitika (idegenrendészeti jogszabályok változtatása), illetve 2013. márciusban kiadták a mélységi ellenőrzések megszervezésének és végrehajtásának Módszertani Útmutatóját. A módszereiket rugalmasan változtató embercsempész-szervezetek tevékenysége elleni nyílt fellépés és az illegális migrációs folyamatok kezelésének hatékony eszköze volt a havonta szervezett National Illegal Migration Route Ongoing Detection (NIMROD) elnevezésű ellenőrzés-sorozat. A NIMROD nem bizonyult kellően hatékornak, hiszen bevezetése után az osztrák hatóságok elfogásai még mindig jelentősek voltak (2013-ban 4 888, 2014-ben 4 400). A magyar rendőrség 2014-ben közel 50%-os emelkedést ért el az elfogások számában, ami nem teljesen a hatékonyságunkat tükrözi, inkább annak tudható be, hogy az ISIS létrejötte és a Koszovóban történt politikai események hatására egyre nagyobb tömegek indultak meg hazánkon keresztül Nyugat-Európába. Ezáltal a „nagy számok törvénye alapján” 2015-ben, bár a magyar elfogások számai országosan magasabb értékeket mutatnak (414 237), az osztrák oldalon még mindig magas hazánk felől érkező elfogások aránya a korábbi évekhez képest duplájára nőtt (9795), tehát a hatékonyságunkban nem történt jelentős változás. 2016-ban az osztrák oldalon elfogott, Magyarország felől érkező irreguláris migránsok száma továbbra is jelentős, meghaladta a 11 000 főt, ami majdnem 50%-át teszi ki az Ausztriát érintő (22 749) irreguláris migránsok számának. Leginkább az ISIS ellen folyó harc, a közel-keleti erőviszonyok megváltoztatása, illetve az Európai Unió és egyes tagállamainak önálló politikai döntései, egymással kötött egyezségeik hatására a 2017–2018 közötti időszakban jelentős csökkenés mutatkozott, majd 2019-ben a balkáni migrációs trendek változásai is nyomon követhetőek a magyar adatokban, bár ekkorra a hazai adatok értékének pontossága már vitatható volt. A fókusz ezalatt csak az IBH-ka-

pura, valamint annak 8 km-es vonzáskörzetére terjedt ki (lásd 2. ábra). Vélhetően ha a hatékonyságot az ország teljes területére jobban kiterjesztettük volna, fokozva a határőrizeti rendszer hatékonyságát, azon belül is a mélységi ellenőrzéseket (az általam számolt realisabb, kék színnel jelölt adatsor alapján a magyar elfogások 43%-ának megfelelő számokat hoznak az osztrákok), akkor ez az arány csökkenthető lehetett volna.

Látható, hogy 2020-tól az adatok szlovén, osztrák, szlovák viszonylatban egységesen emelkedtek, a hazai mélységi illegális migrációs ellenőrzések fokozása mellett (lásd 2. ábra, fekete színnel jelölve). Azonban még mindig nem jelenthetjük ki, hogy eredményesebbek lettünk, hiszen az osztrák elfogások továbbra is nagy számban bizonyultak sikeresnek (a realisabb számításhoz viszonyított arányok alapján 2020: 46%, 2021: 82%). A szlovén és a szlovák adatok 2021-ig alacsony számúak a többi ország adataihoz viszonyítva, az irreguláris migránsok nem ezt az útvonalat részesítették előnyben. A valósághoz közelebb adatokra tovább fókuszálva sajnos megállapítható, hogy 2022-ben az osztrák elfogás adatai jelentősen magasabbak voltak, mint hazánké. 2023-ban a szlovén adatok megduplázódása, a szlovák adatok négy és félszeresödése figyelhető meg, ami újabb visszaigazolásnak tekinthető az embercsempész-módszerek eredményességét igazolva, a hazai határőrizeti rendszer „hatékonyságával” szemben. A szlovén, osztrák és szlovák „sikerek” mögött az állhatott, hogy a közös határszakaszok közelében irreguláris migránsok kiszűrését célzó, fokozott határvédelmi ellenőrzéseket hajtottak végre. 2023-ban egyedülállóan sikertelen évet zártunk az országunkon átjutott irreguláris migránsok elfogását tekintve, annak ellenére is, hogy az elfogások száma arányaiban kevesebb volt, mint 2022-ben. Az ábrán feltüntetett schengeni vívmányok összességét alkalmazó szomszédos országok – ha a reális számokat nézzük – a magyar elfogások több mint két és félszeresét realizálták, ami az elemzett tizenöt évben példátlan. Mi lehet a háttérben? Első felindulásból Horvátország schengeni csatlakozására gondoltam, amit továbbgondolva a történéseket sem vetettem el. Folytatva a kutatást, a szlovén, osztrák és szlovák havi adatokat vizsgáltam meg, amelyeken jól látszik az év elejétől kezdődött intenzív emelkedés, ami végül 2023 novemberétől drasztikusan mérséklődött. A csökkenés háttérben nagy szerepe volt a szerb kormányzat speciális rendőri erőinek a szerb–magyar államhatár térségébe való kirendelésének (2023. október 27.). Bevetésük elengedhetetlennek bizonyult, reagálva a folyamatossá váló, egyre több fegyveres összecsapásra.¹³ Hatásukra drasztikusan csökkentek az illegális migrációs mozgások. A csökkenést alátámasztották Ausztria burgenlandi és Szlovákia pozsonyi idegenrendészeti kerületének elfogási adatai is.¹⁴ Az adatok elemzéséből levont következtetés alapján továbbra sem vonható kétségbe, hogy 2023-ban még mindig a szerb intézkedések (illetve annak hiánya) játszottak kiemelkedő szerepet az illegális migrációs trendek alakulásában. Horvátország schengeni csatlakozá-

¹³ Magyar Nemzet 2023.

¹⁴ Bundesministerium Für Inneres, 2023; Ministerstvo Vnútra Sr. 2023.

sára még egy gondolat erejéig visszatérünk, és megvizsgáljuk az elmúlt év adatait 2023 októberéig: 62 452 elfogásból 58 193 Horvátország Szlovéniával közös határán ment végbe.¹⁵ Ebből is látható, hogy a legkedveltebb útvonal Magyarország elkerülésével juttatja az irreguláris migránsokat a célországokba. Ezen időszakban a Horvátországgal szomszédos magyar vármegyékben az elfogások száma nagyon csekély (tiltott határátlépés esetében nem történt elfogás, 8 km-en kívül 82 esetben intézkedtünk), azaz a határőrizeti rendszeren jócskán van mit javítani. Sajnos a magyar statisztika a hatékonyságunk helyett az eredménytelenségünket igazolja, hiszen ha megvizsgáljuk a környező országok magyar oldal felől végrehajtott elfogásait, látjuk, hogy 77 329 irreguláris migránsnak csak sikerült átjutnia rajtunk.

Következtetések

A trendek jellemzésénél kitértem az időszakos adatok változására, százalékos arányban ismertetve azokat. A tanulmányban új számítási módot mutattam be. Kutatómunkám során megvizsgáltam az adateltérések okait a tiltott határátlépések kimutatásában. Megállapítottam, hogy az IBH kiépítését követően időszakosan csökkentek a tiltott határátlépések számai. Ahhoz, hogy pontosabb statisztikával szolgáljunk a tiltott határátlépések kapcsán, az új hatósági intézkedéseket is figyelembe kell venni, megkapva egy, a ténylegeshez közelebbi számadatot. A gyakorlatban az alábbiak szerint járunk el: illegális határátlépések kategóriához számításba vettük a határátlépéssel kapcsolatos bűncselekményeket, a tiltott határátlépést és a feltartóztatást (8 km-en belül). Az utóbbi két cselekmény csak a jogszabályi környezet változása miatt különülnek el egymástól, ezért külön kockázatként, azonban egy egységként kezeljük a számszaki adatokban.

Egy általam jónak vélt számítási mód segítségével pontosabban meghatároztam az „új” tiltott határátlépés alakulását, amelyet a könnyebb megkülönböztethetőség miatt „ismertté vált jogszerűtlen határátlépésnek” neveztem el. A „képlet” alapján Magyarország különböző határszakaszain alkalmazott (IBH-val védett vagy nem védett) számítási módok már összehasonlíthatók, eltéréseik pontosabban kimutathatók. Az az álláspontom, hogy konkrét számokat nem lehet kimutatni, csak meg lehet közelíteni azokat. Egy elemzés készítésénél pontosabb ismeretekre akkor tehetünk szert, ha egy ország adatait egy másik ország adataival vetjük össze. Ilyenkor megmutatkozik a hatékonyság mellett az is, hogy mely területeken szükséges változtatásokon elgondolkodni, amelyek a jövőben fejlődésre adhatnak lehetőséget. A tanulmányban érintett szomszédos országaink, annak ellenére, hogy nem rendelkeznek külső határral, sem IBH-val, képesek kimagasló számokat produkálni, amit a 4. ábrán általam használt számítási mód is alátámaszt.

¹⁵ Hrbatski Sabor 2023: 3; Republika Slovenija Ministrstvo Za Notranje Zadeve, 2023: 1.

Vélhetően a magyar határrendészetnek vannak hiányosságai, külső, belső határos (osztrák–magyar, szlovák–magyar) és a mélységi migrációs háló tekintetében is. Jelentős látencia mindhárom esetben kimutatható, így szükséges lehet az eredményesebb fellépés érdekében működésüket átgondolni. Az illegális migráció rendőrségi kezelése során szükség van a schengeni külső határellenőrzés, a mélységi migrációs hálót működtető és a schengeni belső határon tevékenykedő rendőri erők tevékenysége közötti összhang biztosítására. A schengeni belső határon a szomszédos országokkal a kialakított rendőri együttműködés során – különösen a közös járőrszolgálat, a kapcsolattartási szolgálati helyek és a határon átnyúló üldözések terén – elért hatékonyságnövekedés még a rendőri szervek közötti bizalomerősítést is előmozdítaná.

Befejezésül hangsúlyozni kívánom – a jövőbeni hatékonyság-fejlesztés lehetőségeinek tükrében – a nemzetközi tapasztalatok minél tágabb tanulmányozását, feldolgozását, ezenkívül a magyar határrendészeti, továbbá -igazgatási gyakorlatba történő beépítését. Erre szolgálnak példaként a jelen tanulmányban említett szerb hatóságok 2023. október végétől tapasztalható központi és területi rendészeti intézkedései, amelyekből eredően jelentős mértékben elterelődött az illegális migráció iránya a bosznia-hercegovina–horvát–szlovén, kisebb részt a szerb–horvát–szlovén államhatár irányába, amely a hazai határrendészeti statisztikában is érzékelhető volt. Nem feledve – természetesen – azt, hogy mind a tranzit-, mind pedig a célországok ellenlépéseire az irreguláris migránsok mindig igyekeznek reagálni, nem rettennek vissza attól, hogy véghez vigyék céljaikat. Ha túl nagy ellenállásba ütköznek, taktikát változtatnak, és másik útvonalon próbálnak eljutni a célszágokba. Ennek szellemében elővigyázatosnak kell lenni a hazai összrendészeti szerveknek, számítva arra, hogy a tiltott határátlépést elkövető személyek száma ismét növekedésnek indulhat, ennek időintervallumának meghatározásban jelentős szerepe lehet a határrendészeti elemző-értékelő feladatokat ellátó személyi állománynak.

Felhasznált irodalom

- Bács-Kiskun Vármegyei Rendőr-főkapitányság (2012): *Éves kockázatelemzés és helyzetkép*. Ügyszám: 03000/1208/2013.ált.
- Békés Vármegyei Rendőr-főkapitányság (2020): *Éves kockázatelemzés és helyzetkép*. Ügyszám: 04000/2465-1/2021.ált.
- Békés Vármegyei Rendőr-főkapitányság (2023): *Éves kockázatelemzés és helyzetkép*. Ügyszám: 04000/2152-1/2024.ált.
- Bundesministerium Für Inneres (2008–2023): *Lagebericht Schlepperei*. Online: <https://bundeskriminalamt.at/304/>
- Frontex (2008–2023): *Publications*. Online: www.frontex.europa.eu/publications/
- Győr-Moson-Sopron vármegyei Rendőr-főkapitányság (2023): *Helyzetértékelés. A Győr-Moson-Sopron Vármegye területét érintő illegális migrációval összefüggő cselekményekről és mélységi ellenőrzési tevékenységről*. Ügyszám nélküli.

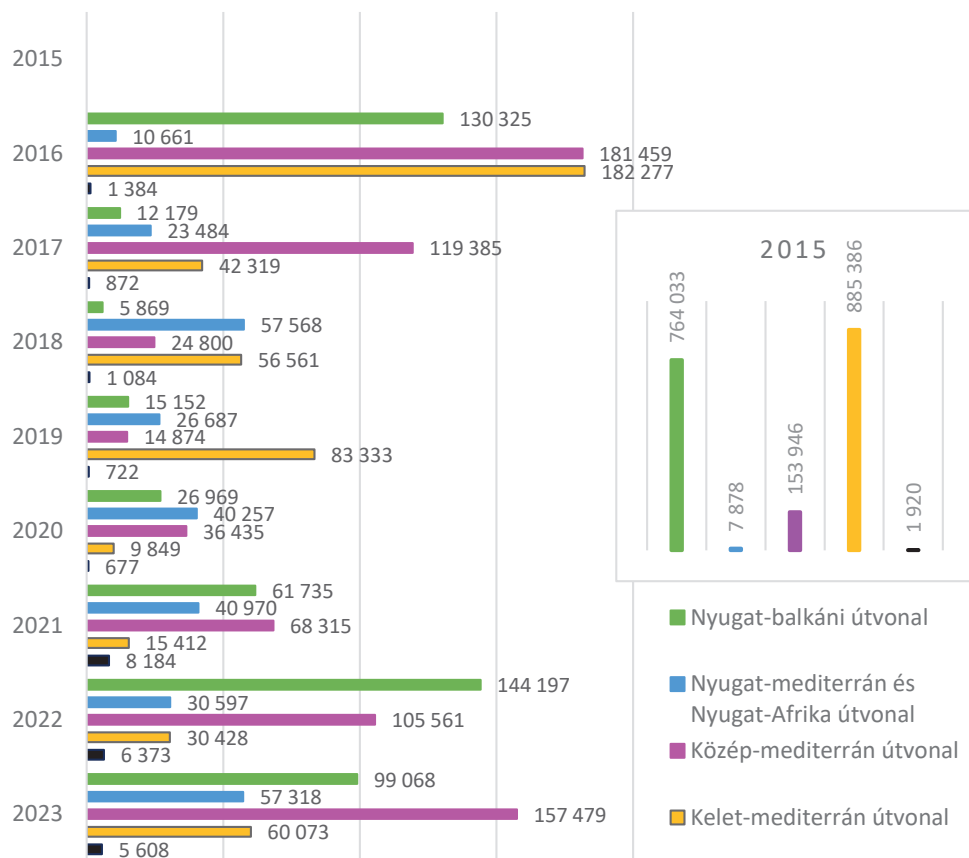
- Hrbatski Sabor (2023): *Izvešće o stanju ilegalnih migracija na području republike hrvatske za razdoblje od ulaska republike hrvatske u schengenski prostor*, 3. Online: www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2023-11-06/132201/IZVJESCE_ILEGALNE_MIGRACIJE_RH.pdf
- Magyar Nemzet (2023): *Bekeményítettek a szerbek, már most látványos eredmények látszanak a határról*. 2023. november 1. Online: <https://magyarnemzet.hu/belfold/2023/11/bekemenyitettek-a-szerbek-mar-most-latvanyos-eredmenyek-latszanak-a-hatarrol>
- Ministerstvo Vnútra Sr. (2008–2023): *Štatističký prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike*. Online: www.minv.sk/?rok-2015-1
- Országos Rendőr-főkapitányság Határrendészeti Statisztikai Kimutatás (2008–2023). Online: www.police.hu/sites/default/files/HatarrendeszetiSK%202023_12..pdf
- Republika Slovenija Ministrstvo Za Notranje Zadeve (2008–2023): *Nedovoljene migracije na območju Republike Slovenije*. Online: www.policija.si/o-slovenski-policiji/statistika/mejna-problematika/nedovoljene-migracije-na-obmocju-republike-slovenije
- RITECZ György – SALLAI János (2016): *A migráció trendjei, okai és kezelésének lehetőségei*. Budapest: Hanns Seidel Alapítvány.
- SZABÓ Ferenc (2016): A szolgálatirányító feladatokat ellátó beosztott vezetők igénybe vett vezetői és rendőr szakmai kompetenciái a tömeges migráció okozta válsághelyzet kezelése során. In KÓNYA József (szerk.): *Szemelvények „A tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kezelése során szerzett tapasztalatok hasznosítása a rendőri állomány képzésében és a szervezetek felkészítésében”*. Budapest: ROKK, 79–89.

Melléletek

A mellékletben szereplő ábrák az ORFK, a Frontex által nyilvánosságra hozott, valamint az ORFK RFŐIG HRFŐO által a rendelkezésemre bocsátott, engedélyezett adatokon alapulnak.

1. számú melléklet

Az elfogott, illegálisan érkezők száma útvonalankénti és évenkénti bontásban (fő)

Megjegyzés: A 2015. év adatait külön tüntettem fel, mert beillesztve a többi évet nem igazán lehetne vizuálisan értékelni.

Forrás: Frontex (2015–2023) alapján a szerző szerkesztése

2. számú melléklet

Az elfogott, tiltott határátlépést elkövetők számának viszonylati megoszlása 2015–2023 között (fő)

Év	Román	Szerb	Horvát	Ukrán
2015	791	204 612	186 272	672
2016	446	14 476	76	380
2017	1 878	166	16	79
2018	897	135	191	67
2019	1 174	128	321	74
2020	1 981	34	509	195
2021	1 911	55	295	240
2022	1 435	26	71	198
2023	2 599	61	0	240

Forrás: ORFK HSK 2019, 2023 alapján a szerző szerkesztése

3. számú melléklet

A felfedett, járművekben történt megbújások módszerével elkövetett tiltott határátlépések alakulása szerb és román viszonylatban, 2015–2023 (fő)

Év	Szerb viszonylat			Román viszonylat ¹⁶		
	Közút	Vasút	Összes	Közút	Vasút	Összes
2015	94	116	210	204	0	204
2016	60	1 079	1 139	67	2	69
2017	570	346	916	491	2	493
2018	1 607	240	1 847	555	0	555
2019	1 661	1 328	2 989	341	8	349
2020	1 993	464	2 457	968	33	1 001
2021	825	101	926	2 985	52	3 037
2022	498	32	530	4 412	1	4 413
2023	0	93	93	7 360	1	7 361

Megjegyzés: Iratbetekintés engedélyszám: 29000/524-2/2024.ált.

Forrás: ORFK RFŐIG HRFŐO adatbázis alapján a szerző szerkesztése

¹⁶ A román határszakasz adatai a közös határellenőrzés során felfedett megbújt személyeket is tartalmazza, akikkel szemben a román fél jár el.

ABSTRACT

Trends in Illegal Migration to Hungary Between 2008 and 2023

Ferenc SZÉP

In this article, I present one of the most important findings of my scientific research, which I have conducted as a police officer. The main questions are how the trends in illegal migration to Hungary started and developed between 2008 and 2023, and how they compare with the absolute value numbers of apprehensions in Austria, Slovakia, and Slovenia. During my research, I had to consider that the methodology of recording illegal border crossing was significantly changed in 2016 with the introduction of new classification categories. To obtain fruitful research results, I queried the statistical data for the examined period from domestic and foreign databases of illegal migration. I performed the analysis and assessment in sufficient detail, based on which I was able draw my conclusions. Because one person may attempt to enter illegally multiple times, at various sections of the border, the real number of illegal migrants does not equal to the number of persons subject to border police response. To correct the data, I created a new calculation method that shows the closer-to-reality number of illegal migrants. Illegal border crossing is named as "unlawful border crossing" in the "new" calculation system. I compared the more realistic data and demonstrated the differences in figures. The "solution formula" that I created is valid beyond the examined period too, in 2024, as the raw data are still not accurate.

Keywords: *illegal migration, unlawful border crossing, classification categories, border police, efficiency*